

Grundlagt 1896 af Th. Green
Udgivet af Dagbladet Børsen A/S
Oplag 2010: 73.153 expl.
Tryk: Dansk Avistryk a/s

Anders Krab-Johansen
Ansv. chefredaktør
og adm. direktør
akj@borsen.dk

Allan Hansen
Kommerciel direktør
alha@borsen.dk

Gitte Klinck
Økonomichef
gk@borsen.dk

Jon Tranæs
Digital
udviklingschef
jotr@borsen.dk

Bent Sørensen
Ledende
redaktionschef
bs@borsen.dk

Jens Kristian Lai
Redaktionschef
lai@borsen.dk

Jørgen Andresen
Redaktionschef
joan@borsen.dk

Hold fast i kronekursen

DEN danske fastkurspolitik kritiseres af enkelte økonomer og politikere. De mener, at en tilpasning – nedskrivning – af kronekursen ville kunne forbedre konkurrenceevnen og den økonomiske vækst. Senest har en valutastrateg fra den schweiziske bank UBS udtrykt den opfattelse, at Danmark i relation til eurokrisen burde frigøre sig for sin selvpåtagne valutariske binding. Det ville angiveligt føre til en styrkelse af kronekursen, altså alt andet lige en forringelse af konkurrenceevnen i modsætning til de nævnte danske debattørers ønsker.



AF STEEN
LETH JEPPESEN,
lederskribent

Fastkurspolitikken blev indledt i 1982 og for alvor fra 1986 med binding til D-marken og i 1999 til euroen. Man kan naturligvis diskutere, hvor meget fastkurs der er tale om, eftersom kronen – sammen med euroen – svinger i forhold til andre valutaer som pund, dollar, norske og svenske kroner osv. repræsenterende over halvdel af udenrigshandelen. Men den har haft afgørende betydning for

tilrettelæggelsen af den økonomiske politik.

Tiden for var præget af økonomisk krise, hyppige devalueringer, inflation, høje renter, stærke lønstigninger og underskud på betalingsbalancens løbende poster. Der var generel mistillid til kronen – for den blev jo hyppigt nedskrevet – og rentespændet til Tyskland var betydeligt.

I løbet af 1980'erne og begyndelsen af 1990'erne fik man dette stabiliseret. Der er næppe tvivl om, at fastkurspolitikken i den sammenhæng havde en velgørende virkning i retning af disciplinering af dansk økonomisk politik. Den har også medført tillid til kronen på trods af optionen om at udtræde af dette kursregime. Rentspændet blev herefter stærkt reduceret.

At fastkurspolitikken har haft positive konsekvenser i en periode er naturligvis ikke en begrundelse for at fastholde den under alle omstændigheder. Som nævnt er der da også økonomer, der vil foretrække, at kronen som den svenske var flydende uden speciel forankring til euroen.

Det er næppe anbefalelsesværdigt. Hvis argumentet er, at en lavere kronekurs i så fald ville forbedre konkurrenceevne og vækst – i modsætning til hvad der altså forudses fra UBS – så er sandsynligheden, at det ville føre til en stigning i den lange rente, forøgelse af rentespændet og øget inflation. Valuta- og pengepolitik er relativt kortsigtede instrumenter. En holdbar vækstpolitik forudsætter finanspolitiske, strukturmæssige og arbejdsmarkedsreformere, der næppe i dansk politik bliver nemmere i en atmosfære af dansk valutakurstumult. Der kan hurtigt – også i den nuværende situation – opbygges ny mistillid til kronen, og et klart øget rentespænd vil eliminere de umiddelbare virkninger af et kursfald. Danske politikere har jo indtil videre end ikke været i stand til at styre udviklingen i den offentlige sektor.

Man kan altid overveje, om et eller andet i en delperiode ville være gået bedre, hvis man havde ageret anderledes. Det kan som regel aldrig hverken bevises eller modbevises. Der er imidlertid ikke nogen rimelig grund til i den givne situation med al den usikkerhed og nervøsitet, som præger det europæiske og hele det internationale finansielle system, at indlede eksperimenter med dansk valutakurspolitik. Det politiske fokus bør fastholdes på tilvejebringelsen af sunde offentlige finanser og skatte- og strukturændringer resulterende i mindre »kernevefærd« og mere produktion og beskæftigelse.

Kernekraft er en teknologisk succes med høj sikkerhed

AF BERTEL LOHMANNANDERSEN
formand for REO, Kulsvierparken 71,
2800 Lyngby

DEBAT Børsen bragte den 25. juli energipolitiske kommentarer fra den tyske udenrigsminister, Guido Westerwelle, og fra Storbritanniens ambassadør i Danmark, Nick Archer. Begge indlæg lagde stor vægt på varierende energikilder, VE. Den store forskel på de to indlæg er de tre ord i det britiske indlæg: »men også kernekraft«. Begge indlæg omtaler de reduktioner af udslippet af CO₂, som landene stiller imod. For Tysklands vedkommende 40 pct. inden 2020 og for Storbritanniens vedkommende 80 pct. inden 2050.

Sparer CO₂

Det kan undre, at den største energikilde med lavt udslip af CO₂, som er til rådighed og klar til brug, nemlig kernekraften, ikke omtales nærmere. I 1965 kunne man begynde at se kernekraftens bidrag til den globale energiforsyning. I de følgende 20 år voksede det globale energiforbrug med 86 pct. mens udslippet af CO₂ voksede med »kun« 74 pct. I den næste pe-

riode på 20 år frem til 2005 voksede energiforbruget med 47 pct. og udslippet af CO₂ med 49 pct. Det Internationale Energiagentur, IEA, påpegede i sin årsrapport 2007, at den langsommere stigning i udslippet af CO₂ i den første periode blandt andet skyldtes den øgede brug af kernekraft. Disse tal viser, at kernekraften har et kolossalt potentiale med henblik på reduktion af CO₂-udslip.

Driftsresultater

Når kernekraften alligevel ikke omtales nærmere skyldes en afgrund mellem den opfattelse, som befolkningen har af denne teknologi og den virkelige verden. Befolkningen har den opfattelse, at kernekraft er en teknologi forbundet med overhængende fare, og at det er et mirakel, at det indtil nu er gået godt i Vesteuropa. Denne opfattelse er i eklatant modstrid med teknologiens driftsresultater. I de sidste 25 år har sammenslutningen af de selskaber, der driver kernekraftværker, indsamlet oplysning om alle driftsforstyrrelser på værkerne. Disse analyseres nøje og resultatet stilles til disposition for foreningens medlemmer. Den samlede

statistik kan ses på hjemmesiden af World Association of Nuclear Operators, www.wano.info. Heraf fremgår, at den andel af den maksimalt mulige produktion, som værkerne leverer, er steget fra 77 pct. i 1990 til 87 pct. i 2009. Denne statistik er for de seneste år baseret på godt 430 enheder. Den andel af den maksimalt mulige produktion, som værkerne ikke kan levere som følge af ikke planlagte hændelser, oplyses at være ca. 1,5 pct.

Høj sikkerhed

Når industrielle anlæg i stor skala kan opvise sådanne driftsresultater, betyder det, at anlæggene kører med meget høj sikkerhed. Det gælder i udpræget grad de tyske reaktorer, som år efter år besætter seks pladser på listen over klodens top ti mht. produktion. Det er tyskerne dog ikke stolte over. Når landets udenrigsminister omtaler sit land, som et af verdens førende industrilande, så må dette tages med forbehold, idet landets politiske ledelse ikke længere har tillid til, at tyske kernekraftværker kan køre sikkert. Europas elforsyning kommer til at bero på russisk gas.

Bestyrelsens balancegang mellem magt og viden

AF JAKOB STENGL HANSEN
partner, Stanton Chase International
Executive Search

DEBAT En bestyrelse er oprindeligt blevet betroet ansvaret for driften af et foretagende. Og varetager dermed ledelseshvervet. Angiver den forretningsmæssige retning og kontrollerer udøvelsen af det daglige virke.

Men kunne det virke som om, at kontrolopgaven i markant grad fylder mest? Men samtidig iagttages i et format, hvor det igen kunne virke som om, at arbejdet udføres efter checklister snarere end ved kvalitativ stillingtagen?

Solkonger

Vi har længe kendt til de enevældige bestyrelseskonger. Navnkundige Johannes Petersen fra Nordisk Fjer formoblede sin position på så ekstraordinær vis, at der indførtes en helt særlig Lex Nordisk Fjer i aktieselskabsloven – som bl.a. fratog bestyrelsesformænd muligheden for også at virke som administrerende direktør. Men mon ikke de fleste vil kunne opremse et par mere nutidige formandsnavne, som måske også har taget den franske solkonges doktrin »staten,

det er mig« lidt for nært til sig? Styrken ved den stærke formand er betydelig: Det giver ro, stabilitet, fokus. Svagheden ved den (lidt for) stærke formand omtales muligvis i pressen, men kun sporadisk i bestyrelseslokalerne: Der er sjældent udpræget innovationskraft, nytænkning, strategiske kvantespring eller holistisk risikostyring – da det dér ofte alene kun er formandens indsigt og udsyn, der definerer perspektivet.

Opgradering kræves

Hvad en del bestyrelsesmedlemmer i finanssektoren har vidst og arbejdet under et stykke tid, er langsomt ved at materialisere sig også uden for sektoren. Solven- cy- og Basel-regler har i markant grad øget kravene til den detailviden, bestyrelsesmedlemmer forventes at besidde ved udøvelsen af kontrolopgaven. En opgave, hvor der ganske fornuftigt anvendes checklister som udgangspunkt, men hvor der hele tiden zoomes ud og ind efter en både kvalitativ og kvantitativ vurdering af drift- og risikoinformationer. Men det fremadrettede strategiske fokus levnes på den anden side ikke megen tid.

De regler, der rammer finanssektoren først, får ofte direkte eller afledt betydning i løbet af få år i resten af erhvervslivet. Mon opstramminger og påbud vedr. risikostyring, revision etc. er på vej til at brede sig til andre brancher og deres bestyrelser? Jeg tror det.

Hvad stiller det af krav? Det korte svar er: En markant opgradering af de fleste bestyrelsesmedlemmers kvalifikationer – alternativt en udskiftning af en række medlemmer, herunder formænd.

Kunne Roskilde Bank, Amagerbanken, EBH, m.fl. have nydt godt af en række mere kritiske og teoretisk velpåklædte bestyrelsesmedlemmer? Det tør man måske godt hævde.

Vil vi i fremtiden se flere virksomheder i nød, som i deres bestyrelser kunne have haft gavn af større diversifikation, skarpere kvalifikationer, mindre æresfrygt og bedre afvejning af strategiske kontra kontrollerende arbejdsopgaver? Højest sandsynligt.

Måske har de seneste års kriseledelsesøvelse lært bestyrelserne at udvise rettidig omhu vedrørende loftet for deres egen formåen og dermed foretage en betimelig *succession planning*. Måske ikke.